

سالانه چهار و نیم میلیارد ته‌سیگار در طبیعت رها می‌شود؛

قاتل کوچک محیط‌زیست

ریحانه جولایی

ته‌سیگارها اغلب در سواحل دریاها و در پاک‌سازی کناره آبراه‌ها جمع‌آوری می‌شوند.

سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۱۵ تخمین زد که کارخانه‌های سیگارسازی در ۲۰ سال گذشته ۴۵ میلیون تن زباله جامد، شش میلیون تن زباله نیکوتین و ۴۰۰ هزار تن زباله شیمیایی تولید کرده‌اند. علاوه بر این مواد سمی مثل آمونیم، تولون، متیل اتیل کتون یا جوهر نمک نیز از تولیدات جانبی کارخانه‌های سیگار هستند.

همچنین در زمان کاشت تنباکو حجم زیادی مواد شیمیایی مثل آفت‌کش‌ها، کود شیمیایی یا تنظیم‌کننده‌های رشد استفاده می‌شوند که بخشی از آن‌ها در تنباکو می‌مانند و در حقیقت سیگاری‌ها آن‌ها را هم به بدن خود وارد می‌کنند.

سیگار کشیدن هم برای سلامتی فردی و هم برای محیط‌زیست زیان‌آور و خطرناک است. بر اساس تحقیقی که سال ۲۰۱۸، انجام شده در اثر استعمال دخانیات دو میلیون و ۶۰۰ هزار تن گاز مونواکسید کربن و پنج میلیون و ۲۰۰ هزار تن گاز متان تولید شده که به این آسیب‌ها باید قطع درختان جنگل‌ها به منظور کاشت تنباکو نیز اضافه کرد. اگر یک چوب کبریت برای روشن کردن دو نخ سیگار استفاده شود

در مجموع با توجه به میزان سیگارهای مصرف شده باید ۹ میلیون اصله درخت قطع شوند. همچنین برای تولید و دفع زباله‌های (پلاستیک، فلز و گاز) طبیعت به شدت تخریب می‌شود.

استات سلولز یا همان فیلتر سیگار نه تنها حاوی مواد سمی مانند آرسن، سرب، نیکوتین و... است و قابل کاشت ارگانیک هم نیست، بلکه مانند پلاستیک بسیار جان‌سخت است و به کندی تجزیه می‌شود. به همین دلیل ذرات استات سلولز در دست مانند ذرات میکرو پلاستیک همه‌جا در سراسر کره

آلودگی ایجاد نمی‌کند و دریاها و جانداران دریایی هم قربانی می‌شوند. سالانه بیش از ۵ هزار میلیارد نخ سیگار، در جهان دود می‌شود. تخمین زده می‌شود که حدود چهار پنجم این سیگارها، نیمه یا تمام دود شده، روی زمین یا درون آب انداخته می‌شوند. فیلتر ته‌سیگار حاوی صدها ماده شیمیایی بسیار مضر است تا جایی که یک فیلتر ته‌سیگار در هر یک لیتر آب، برای کشتن ماهی‌های درون آب کافی است.

پژوهشگران همواره هشدار می‌دهند که انداختن ته‌سیگار درون آب به خطر انداختن سلامت ماهی‌ها خطر بزرگی برای سلامت تمامی چرخه حیات به شمار می‌آید. ماهی‌ها از حساس‌ترین جانداران چرخه حیات هستند. در دانش اکولوژی، سلامت‌ماهی‌ها شاخصی برای سلامت زیستی چرخه حیات محسوب می‌شود. به عبارت ساده‌تر می‌توان گفت: اگر سلامت ماهی‌ها به خطر افتد سلامت تمامی جانداران کره زمین در خطر خواهد بود.

به گفته محققان یک فیلتر ته‌سیگار دود شده در هر یک لیتر آب، در مدت چهار روز نیمی از ماهی‌های درون آن آب رامی‌کشد. اگر این فیلتر بدون باقی‌مانده تنباکو باشد اثر آن اندکی کم می‌شود. در اینصورت به‌طور متوسط ۱/۸ فیلتر در هر لیتر آب، اثری مشابه فیلتر سیگار دود شده همراه باقی‌مانده تنباکو دارد.

نکته دیگر اینجاست که حتی فیلتر سیگار دود نشده هم موجب مرگ ماهی‌ها می‌شود. از قرار معلوم مواد شیمیایی‌ای که از آن‌ها برای تهیه فیلتر استفاده شده است به اندازه کافی مضر هستند. البته پژوهشگران اکولوژی از مدت‌ها پیش می‌دانستند که دود و ته‌مانده سیگار به حیات میکروارگانیسم‌های آب آسیب می‌زند تا جایی که حتی در برخی موارد، گونه‌هایی از این میکروارگانیسم‌ها که از حلقه‌های نخست چرخه حیات به شمار می‌آیند نابود می‌شوند. اما اکنون، پژوهشگران برای نخستین بار اطلاعات روشن و مشخصی در مورد اثرات سمی فیلتر ته‌سیگار ارائه کردند.

از هر تکه آشغالی که در سواحل دنیا جمع‌آوری می‌شود یکی، ته‌سیگار است و کیسه‌های پلاستیکی در رتبه بعد قرار دارد. پارک‌های جنگلی و

مسیرهای کوهستانی هم گاه تفاوتی با سواحل برای سیگاری ندارند. ته‌سیگارهایی که در این مکان‌ها روی زمین انداخته می‌شوند بی‌شمارند. مواد سمی و نیکوتین این فیلترها با هر باران شسته می‌شود و وارد آب‌های زیرزمینی، چاه‌ها و قنات‌ها می‌شود. بد نیست بدانید فیلتر ته‌سیگار حدود ۵۰ درصد موادمسمی دود سیگار را جذب می‌کند. درون این فیلتر، مواد سمی و سرطان‌زا با غلظت بالا جمع می‌شوند. در فیلتر سیگار علاوه بر نیکوتین، آرسنیک و فلزات سمی دیگر مانند سرب، مس و کروم وجود دارد. ته‌سیگارهایی که سالانه روی زمین یا درون آب انداخته می‌شوند، ۹۰ تن نیکوتین و بیش از یک تن آرسنیک وارد محیط‌زیست می‌کند.

ته‌سیگار عامل مهم آتش‌سوزی جنگل‌ها

تا اینجای کار از پیامدهایی که ته‌سیگار برای محیط‌زیست به وجود می‌آورد گفتیم اما نکته‌ای که باید به آن توجه کرد این است که دور انداختن ته‌سیگار در جنگل موجب خطرات بیشتری هم می‌شود. کارشناسان محیط‌زیست می‌گویند: پرت کردن ته‌سیگار روشن در جاده‌ها یا جنگل یکی از عوامل آتش‌سوزی‌هاست. بعد از یکسری مطالعات روی آتش‌سوزی جنگل‌های مدیران‌های به‌خصوص در فصل تابستان، مشخص شده است که یکی از متهمان اصلی این آتش‌سوزی‌ها ته‌سیگارهایی هستند که از داخل خودروهای عبوری به بیرون پرتاب می‌شوند.

برای بررسی دقیق این مطالعات و همخوانی آن با واقعیت، دو دانشگاه اروپایی میزان ته‌سیگارها در فاصله ۱۳۰ کیلومتری یک جاده پرفت‌وآمد را اندازه‌گیری کردند و در نهایت معلوم شد که فرضیه کاملاً درست بوده و یکی از عوامل جنگل‌سوزی در تابستان، وجود همین ته‌سیگارهای پرتابی است.

کلاغ‌ها هم دست به کار شدند

امروز در بسیاری از کشورهای برای جمع‌آوری فیلترهای سیگار از سطح شهر یا محیط‌زیست گروه‌هایی به‌صورت مردم‌نهاد یا حمایت‌دولت‌ها تشکیل شده‌اند و برخی از این گروه‌ها خلایقیت و ایده‌هایی جالبی برای جمع‌آوری ته‌سیگارها به خرج داده‌اند و ایران

تاکنون همواره زباله‌های پلاستیکی دشمن شماره یک طبیعت و محیط‌زیست شمرده می‌شدند. اما در اصل آنچه در میان زباله‌ها کمتر به چشم می‌آید ته‌سیگار است که همانند زباله‌های پلاستیکی اغلب در سواحل دریا در حجم انبوه‌رها شده‌اند

هم از یکی از کشورهای است که سستی می‌کند با این معضل جهانی مقابله کند.

آموزش و فرهنگ‌سازی در جامعه از طریق رسانه‌ها و تبلیغات می‌تواند یکی از عوامل جلوگیری از رها کردن زباله‌ها مانند ته‌سیگار به کف خیابان‌ها و محیط‌زیست باشد و حالا در این میان برای نجات زمین، سمن‌ها و تشکل‌های مردمی شکل گرفتند.

احتمالاً اگر هنگام پیاده‌روی به جزئیات اطرافتان دقت کنید بطری‌هایی که به درختان نصب شده‌اند را دیده‌اید. نصب کردن بطری‌های پلاستیکی بدون آسیب رساندن به تنه درخت یکی از راهکارهای ساده است. نصب بطری‌های پلاستیکی بر روی درختان در معابر عمومی در راستای فرهنگ‌سازی برای جمع‌آوری ته‌سیگار از سوی این تشکل‌ها صورت گرفته تا تلنگری باشد برای زنده نگاه داشتن بخش کوچکی از زمین.

یکی دیگر از راهکارهای جالب برای جمع‌آوری فیلترهای سیگار کمک گرفتن از پرندگان است. دو مرد در آمستردام برای این کار از کلاغ‌ها استفاده می‌کنند. آن‌ها برای حل این مشکل شروع به ایده پردازی کردند و اولین چیزی که به ذهنشان رسید استفاده از زباله‌ها بود اما مسلمانان با تها کار دشواری برای جمع‌آوری این فیلترهای سیگار از میان چرخ‌های ماشین‌ها و دوچرخه‌ها داشتند، پس آن‌ها به فکر پرندگان افتادند.

آن‌ها ابتدا به کبوترها فکر کردند چرا که تعداد زیادی از آن‌ها در شهر زندگی می‌کنند اما بعد یک جستجوی ساده متوجه شدند که این پرندگان باهوش نیستند و آموزش آن‌ها سخت است همین باعث شد تا به سراغ کلاغ‌ها بروند؛ آن‌ها هم به این دلیل که کلاغ‌ها پرندگان هوشمندی هستند و به سرعت آموزش می‌بینند.

به گفته یکی از طراحان جعبه کلاغ، این یک پروژه متن‌باز است که اساساً برای آموزش کلاغ طراحی شده است. این دستگاه به‌طور خودکار به کلاغ‌ها آموزش می‌دهد که می‌توانند درازای برداشتن ششی خاصی از روی زمین و تحویل آن به دستگاه، با دام‌زمینی دریافت کنند.

از گوشه و کنار

نمره منفی محیط‌زیست به شورای شهر تهران

معاون محیط‌زیست گفت: شورای شهر تهران در دو سال گذشته هیچ برنامه‌ای برای کاهش آلودگی هوای تهران ارائه نداده است در حالی که باید با محوریت قانون هوای پاک و سایر قوانین بالادستی برای خروج اتوبوس‌ها و تاکسی‌های فرسوده و توسعه وسایل حمل‌ونقل عمومی برنامه‌ای دقیق و عملیاتی ارائه دهد.

به گزارش ایسنا، مسعود تجربی در بررسی عملکرد مدیران شهری تهران در کاهش آلودگی هوا گفت: آلودگی هوای یک موضوع چندبعدی است. شاید در مسائل حکمیتی مثل تدوین قوانینی مانند قانون کاهش آلودگی هوا خوب عمل کرده باشیم اما در اجرای این قوانین عملکرد بسیار بدی داشته‌ایم.

اودر پاسخ به این پرسش که به مدیریت شهری تهران چه نمره‌ای در حوزه کاهش آلودگی هوا می‌دهید؟ اظهار کرد: من نه به سازمان حفاظت محیط‌زیست و نه به شورای شهر و شهرداری تهران نمره خوبی در حوزه کاهش آلودگی هوا نمی‌دهم.

معضل پسماند و آب‌های آلوده جنوب پایتخت باید بررسی شود

نماینده مردم تهران، ری و شمیرانات در مجلس شورای اسلامی گفت: هم‌اکنون پسماند و آب‌های آلوده به معضلی جدی برای مناطق جنوبی پایتخت تبدیل شده که باید بررسی و حل شود.

به گزارش ایرنا، سیده فاطمه ذوالقدر اظهار کرد: نحوه دفن پسماند پزشکی مناطق جنوبی پایتخت با وزیر بهداشت مطرح شده و مقرر شد تا شهرداری به این موضوع رسیدگی کند.

او تصریح کرد: در مورد آب‌های آلوده و پسابی که از کلان‌شهر تهران وارد مناطق جنوبی نیز می‌شود، بحث‌هایی مطرح شده که کمیته‌ای در وزارت جهاد کشاورزی برای این معضل تشکیل شده و امیدواریم این مسائل با دقت بررسی شود. عضو کمیسیون فرهنگی مجلس از مسدود شدن یک هزار و ۲۲۷ چاه غیر مجاز آب در سطح استان ابراز خرسندی کرد و گفت: با اجرای این طرح‌های موفق که بخشی از آن‌ها نیز در شهرستان ری اجرا شده است، امسال کمبود آب نداشته‌ایم. سیایت دفن زباله ازادکوه در نزدیکی کهریزک در ۲۳ کیلومتر ۲۳ جاده قدیم تهران - قم واقع شده و روزانه انواع پسماندهای مختلف از منابع مختلف؛ همچون مناطق ۲۲ گانه، شهرک و شهرهای اطراف، مراکز بهداشتی و درمانی، لجن و سرشاخه و غیره جهت امحا و دفن به این مرکز ارسال می‌شود.

ضرورت رعایت مفاد کنوانسیون حقوق کودکان

عضو هیئت‌علمی دانشگاه تهران گفت: باید در جهت رعایت حقوق اولیه کودکان و آموزش رایگان، اقداماتی مؤثر انجام و همچنین مفاد کنوانسیون حقوق کودکان نیز اجرا شود.

به گزارش مهر، نسرین مصفا بیان کرد: یکی از مواردی که در کنوانسیون حقوق کودک مورد تأکید قرار گرفته، حق تحصیل برای کودکان است که ایران نیز آن را پذیرفته اما همواره چالش‌های بسیاری برای تأمین حقوق کودکان وجود دارد که باید این موانع شناسایی و در جهت رفع آن اقدام شود.

عضو هیئت‌علمی دانشگاه تهران تأکید کرد: ایجاد فرصت برابر برای همه کودکان، رفع تبعیض، اجباری بودن آموزش و رایگان بودن آن، از جمله مواردی است که بر آن تأکید شده است اما بر اساس آمارهای موجود، ۱۰ هزار کودک به دلیل مشکل مالی در کشور ما از تحصیل بازمانده که البته در عرصه بین‌المللی نیز این موارد وجود دارد.

توانی که دارد. ما باید مثبت‌اندیش باشیم؛ ساده‌ترین مثال اینکه اگر در کوچه‌ای راه می‌رویم و آشغالی بر زمین است، به جای بدویبیره به شهرداری خم شویم و آن را جمع کنیم. به همین سادگی. در حال حاضر جمعیت اقلیتی از ما این روش و منش را در پیش گرفته‌اند. اما جامعه اکثریتی چنین نمی‌کند. ما باید یاد بگیریم که چه فقیر و چه غنی همه در کنار یکدیگر هستیم و برای «ایران» باید از خودمان و سنگ‌ریزه‌های کوچک مقابل پای خودمان شروع کنیم. باید زاویه نگاه و بینش خود را نسبت به زندگی و سرنوشت سرزمین مادری تغییر دهیم و با امید، انعطاف و مسئولیت‌پذیری بیشتر به مسائل نگاه کنیم و قدم برداریم.

برای این کار نیازی نیست که منتظر مسئولان باشیم، آن‌ها ثابت کرده‌اند که شروع کنند، ما منتظر نیستیم. امید من به مردم است و رسانه‌ها. رسانه‌ها از اصلاح طلب تا اصول‌گرا باید علیه این بی‌خردی جمعی حرکت کنند و به جای درگیری با اخبار سیاسی و جناحی و اقتصادی و پرداختن به اولویت‌های ثانویه و روزمره، اولویت‌های اصلی را به متن زندگی مردم بازگردانند و مردم را متوجه اهمیت «ایران»، «ایران کن» کنند.

رشد کردیم و اصلاً در سال آینده می‌خواهیم کجای جهان بایستیم و چه تصویری از «ایران» به مردم جهان بدهیم. وقتی به این موضوعات فکر کنیم، بقیه مسائل رنگ می‌بازد. تازه متوجه می‌شویم که اغلب ما کسانی که مدعی نگرانی برای این کشور هستیم، چه به لحاظ سیاسی و چه به لحاظ علمی و فرهنگی، متوجه نیستند که این بشر مدرن روش جدیدی برای تفکر و حل مسائل خود پیدا کرده؛ به جای اینکه غر بزند و همدیگر را متهم کنند یا حتی یکدیگر را بکشند به جای این دائماً فکر کنند که راه‌حل این دغدغه‌ها و مشکلات کجاست، قدمی برای حل آن بردارند. به گمان من راه برون‌رفت از این بحران هم بسیار ساده است؛ کافی است چرخش بینش داشته باشیم و مسائل را جزوی دیگر ببینیم.

به‌جای اینکه هر روز از گران شدن و ارزان شدن اجناس بگوییم و راجع به بالا و پایین شدن قیمت‌ها اظهار نظر کنیم یا گلایه کنیم که چرا فلان وزیر فلان حرف را زد یا باند واز سیاستمدار تا استاد دانشگاه تا کاسب و کارگر فقط از شرایط انتقاد کنیم؛ ببینیم مسئله هر کدام از ما کجاست و هر کس به‌قدر وسع خود به حل آن مسئله کمک کند؛ با هر

دوستانی که این چند خط را می‌خوانند با خود فکر می‌کنند که احتمالاً «صدایم از جای گرم درمی‌آید» یا بی‌دغدغه‌ام. اما این طور نیست اگر دقیق‌تر نگاه کنیم و حواسمان به سیر تاریخ باشد. با یک نگاه به گروه‌های سیاسی ما از هر قشری، می‌توان فهمید مسائل کشور، تبدیل به موضوعی ثانویه شده است و به‌جای دغدغه مهم «سرنوشت ایران در مسیر تاریخ» گرفتار دغدغه‌های سطح پایین، کم‌عمق و روزمره شده‌ایم. کافی است برای چند لحظه دغدغه‌های روزمره اقتصادی، سیاسی و... را کنار بگذاریم و به موجودیت ایران فکر کنیم. کافی است تا به خطراتی که این سرزمین را تهدید می‌کند نگاه کنیم. مثلاً به تحولات علمی در دنیا نگاه کنیم و سهم ایران را در مسیر این تحولات در نظر بگیریم.

کافی است از خودمان بپرسیم در سال‌های گذشته کشورهای مختلف از نظر علمی چه رشدی داشتند، ما چقدر

فراموشکار نباشیم و به ایران فکر کنیم

رفضا منصور، فی‌یک‌دان

دغدغه این روزهای من فراموشی همگانی در ایران است. انگار همه ما فراموش کرده‌ایم که در چه کشوری زندگی می‌کنیم و از یاد برده‌ایم که چند هزار سال تاریخ پشت سر ماست. فراموش کرده‌ایم که چه‌گونه‌های تاریخی‌ای را پشت سر گذاشته‌ایم.

گاهی حسی از یاد می‌بریم که با همه آنچه پشت سر گذاشتیم در زمان حال چه وضعیت خوبی داریم که اگر مسائل و دغدغه‌های روزمره رفاهی از جمله گرانی و تورم و از این دست مشکلات را برای لحظه‌ای کنار بگذاریم، می‌توانیم ببینیم که تا همین صدسال پیش کشور ما در چه شرایط وحشتناکی گرفتار بود و چگونه چندین میلیون نفر از گرسنگی و بیماری مردند و چطور تحت فشارهای سیاسی و نظامی بودیم. شاید